

Nekaj velikega in najbo to ljubezen (4) – Kako odkriti svoj poklic?

Zgodb o poklicanosti je toliko, kot je ljudi. V tem članku so predstavljeni nekateri ključni mejniki na poti do spoznanja o lastnem poklicu.

28. Nov. 2022

Sonce je zašlo v Judeji. K Jezusu pride neki Nikodem, nemiren mož. Išče odgovorov na vprašanja, ki se porajajo v njegovi notranjosti.

Pogovor, ki se šepetaje odvija ob soju svetilke, je poln skrivnosti.

Nazarečanovi odgovori na njegova vprašanja ga zmedejo. Jezus ga opozori: »Veter veje, koder hoče, njegov glas slišiš, pa ne veš, od kod prihaja in kam gre. Tako je z vsakim, ki je rojen iz Duha« (Jn 3,8). Poklic, vsak poklic, je skrivnost, njegovo odkrivanje pa dar Svetega Duha.

Knjiga pregovorov pravi: »Tri reči se mi zde prečudovite, štirih ne morem dojeti: pot orla po nebu, pot kače po skalovju, pot ladje po odprtem morju in pot mladeniča z dekletom« (Prg 30,18-19). Še toliko bolj pa lahko rečemo: Le kdo bi brez božje pomoči mogel slediti delovanju milosti v duši, prepoznati njen namen ter odkriti smisel in cilj človekovega življenja? Kdo bi brez usmerjanja po darovih Svetega Duha vedel, »od kod prihaja in kam gre« ta božanski dih v duši, ki ga pogosto zaznamo v obliki hrepenenj, negotovosti, slutenj in

obljub? To je nekaj, kar nas popolnoma presega. Zato je prvo, kar potrebujemo, da bi zaslišali svoj osebni klic, ponižnost: da pokleknemo pred neizrekljivim, da odpremo svoje srce delovanju Svetega Duha, ki nas vselej lahko preseneti.

Pri odkrivanju lastnega poklica ali ko skušamo k temu pomagati nekomu drugemu, torej ni mogoče »ponuditi vnaprej izdelanih formul niti togih metod ali predpisov«. ^[1] To bi bilo tako, kot če bi skušali »nekako utiriti vselej izvorno delovanje Svetega Duha«, ^[2] ki veje, koder hoče. Kardinala Ratzingerja so nekoč vprašali: »Koliko je poti do Boga?« Njegov odgovor je bil presenetljivo enostaven: »Toliko, kolikor je ljudi.« ^[3] Zgodb o poklicanosti je toliko, kot je ljudi na svetu. Na teh straneh bomo nakazali nekaj najpogostejših mejnikov na poti, ki vodi do

spoznanja o poklicanosti. Tako bo te mejnike lažje prepoznati.

Nemir v srcu

Nikodem v svojem srcu čuti nemir. Slišal je Jezusa oznanjati in bil je ganjen. Vendar pa mu nekateri njegovi nauki vzbujajo pohujšanje. Res sicer strmi nad njegovimi čudeži, toda vznemirja ga je oblast, s katero Jezus izžene trgovce iz templja, ki ga imenuje »hiša mojega Očeta« (Jn 2,16). Kdo si upa tako govoriti? Po drugi strani pa v sebi le stežka zadržuje skrivno upanje: Je to Mesija? A še vedno ga navdajajo dvomi in negotovost. Ni še naredil koraka, da bi odkrito hodil za Jezusom, vendar išče odgovore. Zato pride k njemu ponoči: »Rabi, vemo, da si prišel od Boga kot učitelj; kajti nihče ne more delati teh znamenj, ki jih ti delaš, če ni Bog z njim« (Jn 3,2). Nikodem je vznemirjen.

Enako se dogaja drugim evangeljskim likom, na primer tistemu mladeniču, ki nekega dne prihiti k Jezusu in ga vpraša: »Učitelj, kaj naj dobrega storim, da prejmem večno življenje?« (Mt 19,16). Njegovo srce je nepotešeno. Nemiren je. Meni, da je zmožen nečesa večjega. Jezus mu bo potrdil, da je njegovo iskanje utemeljeno: »Eno ti manjka ...« (Mr 10,21). Lahko pomislimo tudi na apostola Andreja in Janeza. Ko Jezus vidi, da gresta za njim, ju vpraša: »Kaj iščeta?« (Jn 1,38). Vsi ti so bili *iskalci*: pričakovali so nek čudovit dogodek, ki bo spremenil njihovo življenje in iz njega napravil pustolovščino. Bili so ljudje odprte in žejne duše, ki je prepolna sanj, hrepenenj, želja ... in je nemirna.

Nekoč je neki mladenič vprašal svetega Jožefmarija, kaj se začuti poklicanost v Delo. Njegov odgovor je bil: »To ni stvar čustev, sin moj, čeprav se človek zaveda, kdaj ga

Gospod kliče. Tedaj si nemiren. Neizpolnjen ... Nisi zadovoljen s seboj!«^[4] Pogosto se pri iskanju poklica vse začne s tem nemiro v srcu.

Ljubeča navzočnost

Toda v čem je ta nemir? Od kod prihaja? Ko evangelist Marko pripoveduje, kako se je tisti mladenič približal Gospodu, nam pove, da se je Jezus ozrl vanj in ga vzljubil (Mr 10,21). Tako ravna tudi z nami: v svoji duši na neki način zaznavamo *prisotnost* posebne ljubezni, ki nas izbere za edinstveno poslanstvo. Bog postane navzoč v našem srcu in teži k *srečanju*, k občestvu. Vendar ta cilj še ni dosežen in v tem je razlog našega nemiru.

Ta ljubeča navzočnost Boga v duši se lahko kaže na različne načine: hrepenenje po večji bližini z Gospodom; želja, da bi s svojim življenjem potešil žejo mnogih duš

po Bogu; želja, da bi Cerkev, božja družina na svetu, rasla; želja po življenju, v katerem bi talenti, ki sem jih prejel, resnično obrodili sadove; sanje o tem, da bi vsepovsod drugim lajšal trpljenje; zavedanje o lastni obdarjenosti: »Zakaj sem jaz prejel toliko, drugi pa tako malo?«

Božji klic se lahko razodene tudi v na videz naključnih dogodkih, ki dušo notranje presunejo in za seboj pustijo sled. Ob pogledu na svoje lastno življenje je sv. Jožefmarija dejal: »Gospod me je pripravljaj meni navkljub z navidezno nedolžnimi stvarmi, s pomočjo katerih je v mojo dušo vnesel tisti božanski nemir. Zato sem prav dobro razumel tisto tako človeško in tako božansko ljubezen Terezije Deteta Jezusa, ki je ganjena, ko med stranmi kake knjige uzre podobico, ki prikazuje ranjeno dlan Odrešenika. Tudi meni so se dogajale tovrstne reči, ki so me ganile.«^[5]

Spet drugič to ljubečo navzočnost odkrijemo po ljudeh ali načinih doživljanja evangelija, ki so v naši duši pustili božjo sled. Čeprav nam včasih življenje spremeni en sam nepričakovan dogodek ali srečanje, je vendar precej običajno, da se naš klic oblikuje na podlagi tega, kar smo v življenju izkusili v teku let. Včasih so to določene besede iz Svetega pisma, ki dušo presunejo, se ugnezdijo in v njej milo odmevajo ter morda človeka spremljajo celó vse življenje. Tako se je na primer zgodilo sveti Tereziji iz Kalkute, da so se ji vtisnile Jezusove besede na križu: »Žejen sem« (Jn 19,28); ali pa svetemu Frančišku Ksaveriju, za katerega je bilo odločilno to vprašanje: »Kaj koristi človeku, če si ves svet pridobi, svoje življenje pa zapravi?« (Mt 16,26).

Morda pa je za ta srčni nemir najbolj značilno, da se kaže v obliki nečesa, kar bi lahko poimenovali *antipatična*

simpatija. Po besedah svetega Pavla VI. se božji klic javlja kot »glas, ki je hkrati vznemirljiv in pomirjujoč, glas, ki je hkrati nežen in ukazovalen, glas, ki je hkrati nadležen in ljubeč«. ^[6] Klic nas privlači, obenem pa v nas zbuja odpor; spodbuja nas, naj se prepustimo ljubezni, obenem pa nas ob tveganju svobode obhaja strah: »Upiramo se temu, da bi Gospodu rekli 'da', človek hoče in hkrati noče.« ^[7]

Povezovanje točk v molitvi

Nikodema k Jezusu prižene njegov nemir. Gospodov ljubeči lik je že prisoten v njegovem srcu: že ga je začel ljubiti, vendar čuti potrebo, da bi se z Njim tudi srečal. V pogovoru, ki sledi, mu Učitelj razkrije nova obzorja: »Resnično, povem ti: Če se kdo ne rodi iz vode in Duha, ne more priti v božje kraljestvo,« in ga povabi k novemu življenju, k novemu

začetku, k rojstvu »iz vode in Duha« (Jn 3,5). Nikodem ne razume in preprosto vpraša: »Kako je to mogoče?« (prim. Jn 3,9). V teku tistega srečanja z Jezusom na štiri oči, se bo polagoma oblikoval odgovor na vprašanje, kdo je on za Jezusa in kdo naj bi bil Jezus zanj.

Da bi srčni nemir pridobil ustrezen pomen pri razločevanju poklicanosti, ga je treba tolmačiti, ovrednotiti in razlagati v molitvi, v dialogu z Bogom: »Zakaj se to zdaj dogaja, Gospod? Kaj mi hočeš povedati? Zakaj ta hrepenenja in nagnjenja v mojem srcu? Zakaj to vznemirja mene, ne pa ljudi v moji okolici? Zakaj me tako zelo ljubiš? Kako naj najbolje izkoristim te darove, ki si mi jih dal?« Le s to trajno molitveno držo lahko v dogodkih svojega življenja, v ljudeh, s katerimi smo se srečali, celo v načinu, kako se je oblikoval naš značaj s svojimi lastnostmi in težnjami, opazimo

ljubečo božjo skrb, njegovo Previdnost. Zdi se, kot da je Bog ves čas naše poti postavljajl točke, ki šele zdaj, ko jih v molitvi povežemo med seboj, dobivajo obliko prepoznavne risbe.

Benedikt XVI. je to pojasnil takole: »Skrivnost poklicanosti je v odnosu z Bogom, v molitvi, ki raste ravno v notranji tišini, v sposobnosti slišati, da je Bog blizu. To velja tako pred izbiro, torej v trenutku, ko se odločimo in se odpravimo na pot, kot tudi po njej, če hočemo na poti vztrajati in biti zvesti.«^[8] Zato je za nekoga, ki se sprašuje o svoji poklicanosti, prva in temeljna stvar, da se v molitvi približa Jezusu in se nauči gledati na svoje življenje z njegovimi očmi. Morda se mu bo zgodilo podobno kot slepemu človeku, ki mu Jezus s slino pomaže oči: sprva vidi nejasno, ljudje se mu zdijo kot hodeča drevesa. Toda Gospodu pusti, da gre do konca, in

naposled zmore jasno videti vse stvari (prim. Mr 8,22-25).

»Detonator«

Dve leti po tistem nočnem srečanju z Jezusom se zgodi dogodek, zaradi katerega bo Nikodem obvezan, da zavzame jasno stališče in se odkrito izkaže kot Gospodov učenec. Pilat na prigovarjanje velikih duhovnikov in farizejev obsodi Jezusa iz Nazareta na smrt s križanjem. Jožef iz Arimateje pridobi dovoljenje, da vzame njegovo telo in ga pokoplje. In evangelist Janez zapiše: »Prišel pa je tudi Nikodém, tisti, ki je najprej ponoči prišel k Jezusu« (Jn 19,39). Gospodov križ, razkropitev učencev in morda zvesti zgled Jožefa iz Arimateje postavi Nikodema pred osebni izziv in ga zavezuje k odločitvi: »To počnejo drugi. Kaj pa naj z Jezusom storim jaz?«

Detonator je majhna količina razstreliva, ki ima večjo občutljivost

in manjšo moč ter se sproži s pomočjo vžigalne vrvice ali električne iskrice in tako povzroči eksplozijo glavne mase razstreliva, ki pa je manj občutljiva, vendar močnejša. V poteku iskanja lastne poklicanosti se pogosto pojavi dogodek, ki kot detonator učinkuje na vse oblike nemiru v srcu in jim daje natančen pomen, pokaže pot in človeka spodbudi k temu, da ji sledi. Ta detonator je lahko dogodek katerekoli vrste, njegov čustveni naboj pa more biti bolj ali manj močan. Predvsem je pomembno – enako kot velja za srčni nemir –, da ga obravnavamo in tolmačimo v molitvi.

Detonator je lahko božji vzgib v duši ali nepričakovano srečanje z nadnaravnim, kot se je zgodilo papežu Frančišku, ko je bil star kakšnih 17 let. Bil je septembrski dan in odpravljaj se je ven, na zabavo s sošolci. Vendar se je odločil, da se bo

poprej ustavil v svoji župnijski cerkvi. Ko je prispel tja, je naletel na duhovnika, ki ga ni poznal; navdušila ga je njegova zbranost, zato je sklenil, da se bo pri njem spovedal. »Pri tisti spovedi se mi je zgodilo nekaj nenavadnega. Ne vem, kaj je to bilo, a spremenilo mi je življenje. Rekel bi, da me je zadelo nepripravljenega,« se je spominjal pol stoletja pozneje. In tisto doživetje si je razlagal takole: »To je bilo presenečenje, začudenje ob nekem srečanju; spoznal sem, da me nekdo pričakuje. Od tega trenutka dalje je zame Bog tisti, ki ti prihaja naproti. Iščeš ga, toda On te prvi išče.«^[9]

Včasih bo detonator morda zgled izročitve dobrega prijatelja: »Moj prijatelj se je izročil Bogu, kaj pa jaz?« Ali pa prijazno prijateljsko povabilo, naj se skupaj z njim poda na pot, na primer tiste Filipove besede, namenjene Natanaelu: »pridi in poglej« (Jn 1,46). Lahko gre celo za

na videz neznaten pripetljaj, ki pa je nabit s sporočilom za nekoga, ki v svojem srcu že nosi nemir. Bog zna tudi najdrobnejše reči uporabiti za to, da gane našo dušo. To se je zgodilo svetemu Jožefmariju, ko mu je na zasneženi ulici naproti prišla božja ljubezen.

Pogosto pa bolj kot za detonacijo gre za izkristaliziranje, do katerega preprosto pride v postopnem zorenju vere in ljubezni s pomočjo molitve. Polagoma, skoraj ne da bi se tega zavedal, doseže človek ob podpori božje luči moralno gotovost o svoji poklicanosti ter ob spodbudi milosti sprejme odločitve. Blaženi Janez Henrik Newman je mojstrsko opisal ta proces, ko se je spominjal svojega spreobrnjenja v katoliško vero:

»Gotovost je seveda nekaj dokončnega, a dvom je razvoj, ki traja. Nisem še bil blizu gotovosti. Te gotovosti, kolikor vem, nisem imel skoraj do časa svojega sprejema v

Katoliško cerkev. [...] Kdo more natančno predvidevati trenutek, v katerem bo prečka tehtnice spremenila svojo lego in se bo skodela prepričanja nagnila [...]»?«^[10] Ta proces izkristaliziranja, v katerem odločenost za izročitev Bogu dozoreva polagoma in brez preskokov, je v resnici običajno mnogo zanesljivejši od tistega, ki ga sproži blisk zunanjega znamenja, ki nas zlahka zaslepi in zmede.

V vsakem primeru pa se ob tej prelomnici ne razjasni le naš pogled, temveč se zgodi tudi premik v naši volji, ki se nagiba k odločitvi za to pot. Zato je sveti Jožefmarija lahko zapisal: »Če me vprašate, kako človek zazna božji klic, kako se tega zave, vam bom dejal, da je to nov pogled na življenje. Kakor da bi se znotraj nas prižgala luč; to je skrivnostni zagon.«^[11] Klic je luč in zagon. Luč v našem razumu, ki ga razsvetljuje vera, da bi mogli razumeti svoje

življenje; zagon v našem srcu, ki ga razvnema božja ljubezen, da bi si želeli slediti Gospodovemu povabilu, četudi ga spremlja tista *antipatična simpatija*, ki je značilna za božje reči. Zato je za vsakogar zelo na mestu prošnja, da bi prejel »ne samo luč, da bi videl svojo pot, ampak tudi moč, da bi se hotel zediniti z božjo voljo«.

[12]

Pomoč duhovnega vodstva

Ne vemo, ali se je Nikodem pred ali po obisku pri Jezusu posvetoval z drugimi učenci. Morda ga je prav Jožef iz Arimateje spodbudil, naj odkrito sledi Jezusu, brez strahu pred drugimi farizeji. Na ta način bi ga pripeljal do njegovega dokončnega srečanja z Jezusom. Prav v tem je bistvo duhovnega spremljanja oziroma vodstva: da se lahko zanesemo na nasvet nekoga, ki hodi skupaj z nami; nekoga, ki si prizadeva živeti v harmoniji z

Bogom, ki nas pozna in nam hoče dobro.

Res je, da je klic vedno nekaj med menoj in Bogom. Nihče ne more videti mojega poklica namesto mene. Nihče se ne more odločiti namesto mene. Bog nagovarja mene in vabi mene. Priložnost, da se svobodno odzovem, in milost, da to uresničim, naklanja ... meni. Vendar mi je v teku razločevanja in odločanja v veliko pomoč izkušen vodnik, ki med drugim potrdi, da imam potrebne objektivne sposobnosti za to pot, in zagotovi pravilnost mojega namena pri odločitvi, da se izročim Bogu. Poleg tega pa, kot pravi *Katekizem*, lahko dober duhovni voditelj postane tudi učitelj molitve,^[13] nekdo, ki nam pomaga v naši molitvi razbrati, zoriti in raztolmačiti srčni nemir, nagnjenja ter doživetja. Tudi v tem pogledu bo njegovo delo pripomoglo k razjasnitvi klica. Končno je to nekdo, ki nam bo morda nekega dne

mogel reči, kot je sveti Janez dejal svetemu Petru, ko je v daljavi videl človeka, ki jih je nagovarjal z obrežja: »Gospod je« (Jn 21,7).

Kakorkoli že, razločevanje je v veliki meri osebna pot, prav tako pa tudi končna odločitev. Bog sam nas pušča svobodne. Celo po tem, ko je bil sprožen detonator. Zato se po začetnem trenutku zlahka spet pojavijo dvomi. Bog nas nenehno spremlja, vendar ostaja na določeni razdalji. Res je, da je On storil vse in bo to počel še naprej, toda zdaj hoče, da poslednji korak naredimo popolnoma svobodno, z ljubezni polno svobodo. Noče sužnjev, temveč sinove in hčere. Ne da bi se naši vesti vsiljeval, zavzame diskreten položaj, skorajda položaj »opazovalca«, bi lahko rekli. Motri nas ter potrpežljivo in ponižno čaka na našo odločitev.

* * *

»Glej, spočela boš in rodila sina, in
daj mu ime Jezus« (Lk 1,31-32). V
trenutku tišine, ki je sledil oznanilu
nadangela Gabriela, se je zdelo, da je
ves svet zadržal dih. Božje sporočilo
je bilo dano. Predtem je bilo v
Marijinem srcu že več let slišati božji
glas. A zdaj je Bog molčal. In čakal.
Vse je bilo odvisno od svobodnega
odgovora tega nazareškega dekleta.
»Marija pa je rekla: Glej, Gospodova
služabnica sem, zgôdi se mi po tvoji
besedi!« (Lk 1,38). Nekoč bo Marija
ob vznožju križa iz Nikodemovih rok
sprejela mrtvo telo svojega Sina.
Duše tega nedavno pridobljenega
učenca se bo dotaknilo, ko bo videl,
kako Jezusova Mati sredi neizmerne
žalosti vnovič sprejme in vzljubi
božja pota: »Zgôdi se mi po tvoji
besedi!« Le kako ne bi za tako veliko
ljubezen izročili vsega?

José Brage

[1] Sv. Jožefmarija, *Pismo* 6. 5. 1945, št. 42.

[2] Prav tam.

[3] Joseph Ratzinger, *Sol zemlje*, Družina, Ljubljana 1998.

[4] Sv. Jožefmarija, zapiski z družinskega srečanja, *Crónica*, 1974, I, str. 529.

[5] Sv. Jožefmarija, *Dialog z Gospodom*.

[6] Sv. Pavel VI., Homilija, 14. 10. 1968.

[7] Sv. Jožefmarija, zapiski z družinskega srečanja, *Crónica*, 1972, str. 460.

[8] Benedikt XVI., Srečanje z mladimi v Sulmoni, 4. 7. 2010.

[9] S. Rubin in F. Ambrogetti, *El Papa Francisco. Conversaciones con Jorge Bergoglio*, Barcelona 2013, str. 48.

[10] Bl. Janez Henrik Newman, *Izpoved mojega življenja*, Kartuzija Pleterje, 1989, str. 269–270.

[11] Sv. Jožefmarija, *Pismo 9. 1. 1932*, št. 9, v: Andrés Vázquez de Prada, *Ustanovitelj Opus Dei*, 1. knjiga, str. 276.

[12] Fernando Ocáriz, *Luč, da bi videli – moč, da bi hoteli*, 18. 9. 2018. Besedilo je na voljo tukaj.

[13] Prim. *Katekizem Katoliške cerkve*, št. 2690.